

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНИХ ПРАЛЕНЬ

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доцент,
Є. В. МИХАЙЛІЧЕНКО, студентка
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17*

Кінцевим фінансовим результатом господарської діяльності підприємства є економічний підсумок у грошовій формі, який має два напрями прояву: позитивний (прибуток) і негативний (збиток). Позитивний фінансовий результат (прибуток) – є метою, заради якої працює виробниче підприємство. Прибуток – це абсолютний показник ефективності господарської діяльності підприємства, позитивна форма фінансових результатів у вигляді перевищення суми доходів над сумою витрат, які були понесені для отримання цих доходів, що в майбутньому формує фінансові ресурси підприємства та держави. Він є рушійною силою ринкового механізму господарювання, основним джерелом економічного і соціального розвитку підприємства. Така важлива роль прибутку зумовлена його такими функціями: оціночною – прибуток це є критерій ефективності діяльності підприємства; стимулюючою - прибуток це є мета, яка визначає поведінку суб'єктів господарювання, їх кінцевий добробут; фондоутворюючою – прибуток є джерелом зростання ринкової вартості підприємства; соціальною – на основі розподілу прибутку задовольняються різноманітні потреби колективу підприємства та суспільства в цілому [1].

З огляду на це, великого значення набуває факторний аналіз цього показника, тобто дослідження і вимір впливу на його зміну найважливіших чинників. Це в повній мірі відноситься до факторного аналізу прибутку підприємств комунальних пралень. Основна діяльність цих підприємств спрямована на виробництво продукції, виконання робіт на надання послуг міському населенню і тим підприємствам та організаціям, які розташовані на території даного міста. Слід відмітити, що величина прибутку підприємств комунальних пралень залежить від низки техніко-економічних чинників, які безпосередньо відображають наявність, стан і ефективність використання наявного технологічного обладнання. Це, насамперед, кількість пральних машин, їхня місткість, виробнича потужність, кількість відпрацьованого часу, продуктивність, рівень рентабельності наданих пральних послуг [2].

Враховуючи вищенаведене, пропонується у процесі проведення факторного аналізу прибутку підприємств комунальних пралень використовувати наступну детерміновану мультиплікативну модель цього показника:

$$П = А К О Ч С Л Р,$$

де П – абсолютна величина прибутку;

- А – кількість наявних пральних машин;
- К – коефіцієнт використання наявних пральних машин,
- О – кількість днів роботи однієї пральної машини;
- Ч – коефіцієнт змінності роботи пральних машин;
- С – середня тривалість зміни роботи пральних машин у годинах;
- Л – середньогодинна продуктивність однієї пральної машини;
- Р – рівень рентабельності наданих пральних послуг.

Застосовуючи до наведеної мультиплікативної моделі метод ланцюгових підстановок, пропонується обчислювати кількісний абсолютний і відносний вплив зазначених чинників на загальну зміну досліджуваного показника прибутку. При подальшому поглибленні аналізу необхідно встановити конкретні причини відхилень фактичних значень наведених вище чинників від їх еталонних значень (планових, базових, нормативних тощо).

Список використаних джерел:

1. Економічний аналіз : навч. посібник / За ред. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: Рута, 2003. – 680 с.
2. Костюк В. О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства : підручник / В. О. Костюк; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 233 с.

КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТ АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

О. П. КОЮДА, канд. екон. наук, доцент,
Ю. К. МАРЧЕНКО, здобувач вищої освіти
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
ak1261968@gmail.com

Капітал підприємства виступає основою для організації будь-якої фінансово-господарської діяльності. Він є джерелом забезпечення підприємства необхідними предметами та засобами праці, а також виступає одним з чинників утворення доходу. Тому можна стверджувати, що аналіз капіталу та оптимізація його структури є одними з найбільш важливих завдань, що вирішуються в процесі фінансового управління підприємством.

Поняття та сутність капіталу має досить багато значень та трактується кожним з науковців по-різному. У широкому значенні він є сукупністю певних речей та їх вартості, які самі по собі не задовольняють потреби суб'єктів господарювання, проте використовуються у виробництві для отримання доходу. Якщо розглядати більш детально, капітал виражається